

Presenting a Marital Intimacy Model based on Emotional Self-Awareness, Emotional Empathy, Perceived Fairness and Interpersonal Mindfulness with the Mediating Role of Life Satisfaction and Marital Burnout among Childless Couples

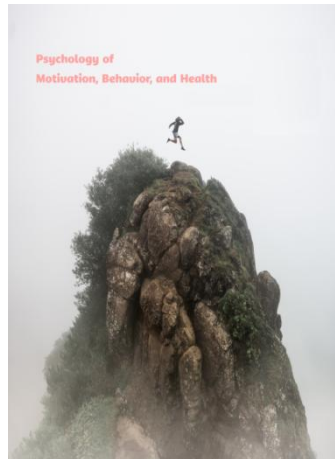
1. Sona Masoumi^{id}: Department of Counseling, To.C., Islamic Azad University, Tonekabon, Iran
  2. Mohammad Ali Rahmani^{id*}: Department of Counseling, To.C., Islamic Azad University, Tonekabon, Iran
- *Corresponding Author's Email: Marali21@iau.ac.ir

Received: 2025-10-29

Revised: 2026-01-25

Accepted: 2026-02-01

Published: 2026-03-06

Abstract

Introduction and Aim: Marital intimacy plays an important role in maintaining and improving family functioning. Therefore, the aim of this study was presenting a model of marital intimacy based on emotional self-awareness, emotional empathy, perceived fairness and interpersonal mindfulness with the mediating role of life satisfaction and marital burnout among childless couples.

Methodology: This study in terms of its objective was applied and in terms of the implementation method was descriptive-correlational. The statistical population consisted of childless couples who referred to infertility centers of Tehran city in 2025 year, which from them 200 individuals were selected by purposive sampling method. The research instruments included the Marital Intimacy Scale (Walker & Thompson, 1983), Emotional Self-Awareness Scale (Grant et al., 2002), Emotional Empathy Questionnaire (Mehrabian & Epstein, 1972), Perceived Fairness Questionnaire (Perry, 2004), Interpersonal Mindfulness Scale (Pratscher et al., 2019), Life Satisfaction Scale (Diener et al., 1985) and Couple Burnout Questionnaire (Pines, 1996). Data were analyzed using Pearson correlation and structural equation modeling methods in SPSS and AMOS software.

Findings: The findings indicated that the direct effect of emotional empathy, perceived fairness and interpersonal mindfulness on life satisfaction and marital intimacy, the direct effect of emotional self-awareness, emotional empathy and perceived fairness on marital burnout and the direct effect of life satisfaction and marital burnout on marital intimacy were significant ($P < 0.05$), but the direct effect of emotional self-awareness on life satisfaction and the direct effect of interpersonal mindfulness on marital burnout were not significant ($P > 0.05$). Also, the indirect effect of emotional empathy and interpersonal mindfulness mediated by life satisfaction on marital intimacy, and the indirect effect of emotional self-awareness, emotional empathy and perceived fairness mediated by marital burnout on marital intimacy were significant ($P < 0.05$), but the indirect effect of emotional self-awareness and perceived fairness mediated by life satisfaction on marital intimacy and the indirect effect of interpersonal mindfulness mediated by marital burnout on marital intimacy were not significant ($P > 0.05$).

Conclusion: Based on the results, to improve marital intimacy can be provided a conducive environment for increasing emotional self-awareness, emotional empathy, perceived fairness, interpersonal mindfulness and life satisfaction and decreasing marital burnout.

Keywords: Marital Intimacy, Emotional Self-Awareness, Emotional Empathy, Perceived Fairness, Interpersonal Mindfulness, Life Satisfaction, Marital Burnout.

How to Cite: Masoumi, S. & Rahmani, M. A. (2025). Presenting a Marital Intimacy Model based on Emotional Self-Awareness, Emotional Empathy, Perceived Fairness and Interpersonal Mindfulness with the Mediating Role of Life Satisfaction and Marital Burnout among Childless Couples. *Psychology of Motivation, Behavior, and Health*, 3(4), 1-15.

Copyright: © 2025 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract

Introduction and Aim

Motivations for marriage in contemporary society include the need for love and having an intimate relationship with life's conditions, having a companion in life, satisfying psychological needs, and increasing vitality (Burge, 2025). Intimacy is defined as closeness, similarity, and a romantic or emotional connection that expresses thoughts and feelings of the need for knowledge and understanding of the other person (Bagarozzi, 2014). Childless couples may face psychological problems due to increased psychological distress in the form of stress, anxiety, and depression, which negatively impacts their quality of life and marital intimacy (Hamzah & Mulud, 2022).

One of the factors related to marital intimacy is emotional self-awareness. Emotional self-awareness is a cognitive ability related to recognizing and describing one's own and others' emotions, which has different levels (Trentini et al., 2022). Individuals with high emotional self-awareness have greater control over their feelings, affections, and emotions, and play an important role in improving quality of life and psychological well-being (Maroti et al., 2018).

One of the factors related to marital intimacy is emotional empathy. The theoretical basis of empathy is the acceptance of individual differences in various mental, emotional, and motivational aspects and the acceptance of human equality despite differences (Jami et al., 2024). Empathy has two dimensions: cognitive and affective. Cognitive empathy means understanding and comprehending another's feelings, and affective empathy means connecting emotionally with others and sharing their emotional state (Xu et al., 2023).

One of the factors related to marital intimacy is the perceived fairness, and some marriage and family theorists have based their theories on marital functions and marital quality on the foundation of social exchange theory and the equitable exchange model in relationships (Sprecher, 2001). Fairness is an important factor in healthy relationships, and its importance in marriage is such that it affects marital adjustment, the feeling of social support in couples, strengthening the feeling of intimacy, and reducing marital infidelity (Perry, 2004).

One of the factors related to marital intimacy is interpersonal mindfulness. Mindfulness may affect interpersonal functioning, and this construct is not only beneficial for social relationships but also useful

in the context of social interactions (Oliver & Bennett, 2022). Mindfulness during interaction with others enhances effective relationships, which is vital for healthy functioning in close relationships such as friendships and family relationships, and affects couples' intimacy, boredom, and life satisfaction (Siegel, 2025).

Life satisfaction and marital burnout may mediate the relationship between emotional self-awareness, affective empathy, perceived fairness, and interpersonal mindfulness with marital intimacy. Life satisfaction, as a component of well-being, refers to an individual's judgment about the overall desirability of life, and this construct plays an important role in satisfying needs and other aspects of marital life (Proctor et al., 2017). Life satisfaction is defined as a personal judgment of happiness and well-being and quality of life based on chosen criteria, and it is an internal experience that indicates the presence of positive emotions and the absence of negative emotions (Margolis et al., 2019). In contrast, marital burnout is defined as a state of emotional, psychological, and physical exhaustion accompanied by a feeling of being drained of emotion, detachment, and disinterest in one's partner (Pines, 2002). The persistence of marital stressors, such as the perception of injustice and lack of mutual understanding in marital life, without access to enriching resources such as self-awareness and empathy, leads to marital burnout, and this construct is the most significant obstacle to the formation and continuation of marital intimacy (Kocyigit & Uzun, 2024).

Marital intimacy plays an important role in maintaining and improving family functioning. Therefore, the aim of this study was presenting a model of marital intimacy based on emotional self-awareness, emotional empathy, perceived fairness and interpersonal mindfulness with the mediating role of life satisfaction and marital burnout among childless couples.

Methodology

This study in terms of its objective was applied and in terms of the implementation method was descriptive-correlational. The statistical population consisted of childless couples who referred to infertility centers of Tehran city in 2025 year, which from them 200 individuals were selected by purposive sampling method.

In the purposive sampling method, samples are selected according to criteria, which in the present study include: having at least three years of shared

married life, diagnosis of infertility in one or both partners based on a specialist physician's opinion, age between 25 and 45 years, ability to read and write, informed consent to participate in the research, at least a high school diploma education, not receiving psychological services in the past six months, having a middle socioeconomic status, no history of psychiatric illnesses, no experience of severe stressful events such as the death of first-degree relatives, terminal illness, etc., in the past six months, and no history of divorce and separation. Furthermore, exclusion criteria for the study included incomplete completion of instruments or exhibiting patterns of random and inconsistent responses.

The research instruments included the Marital Intimacy Scale (Walker & Thompson, 1983), Emotional Self-Awareness Scale (Grant et al., 2002), Emotional Empathy Questionnaire (Mehrabian & Epstein, 1972), Perceived Fairness Questionnaire (Perry, 2004), Interpersonal Mindfulness Scale (Pratscher et al., 2019), Life Satisfaction Scale (Diener et al., 1985) and Couple Burnout Questionnaire (Pines, 1996). Data were analyzed using Pearson correlation and structural equation modeling methods in SPSS and AMOS software.

Findings

The sample of this research consisted of 200 childless couples with a mean age of 36.00 ± 3.61 years and a mean duration of marriage of 7.50 ± 2.43 years. Most of the childless couples held a Bachelor's degree (99 individuals, equivalent to 49.50%) and had a monthly

income between 20-30 million (89 individuals, 44.50%).

The findings indicated that the direct effect of emotional empathy, perceived fairness and interpersonal mindfulness on life satisfaction and marital intimacy, the direct effect of emotional self-awareness, emotional empathy and perceived fairness on marital burnout and the direct effect of life satisfaction and marital burnout on marital intimacy were significant ($P < 0.05$), but the direct effect of emotional self-awareness on life satisfaction and the direct effect of interpersonal mindfulness on marital burnout were not significant ($P > 0.05$). Also, the indirect effect of emotional empathy and interpersonal mindfulness mediated by life satisfaction on marital intimacy, and the indirect effect of emotional self-awareness, emotional empathy and perceived fairness mediated by marital burnout on marital intimacy were significant ($P < 0.05$), but the indirect effect of emotional self-awareness and perceived fairness mediated by life satisfaction on marital intimacy and the indirect effect of interpersonal mindfulness mediated by marital burnout on marital intimacy were not significant ($P > 0.05$).

Discussion and Conclusion

Based on the results, to improve marital intimacy can be provided a conducive environment for increasing emotional self-awareness, emotional empathy, perceived fairness, interpersonal mindfulness and life satisfaction and decreasing marital burnout.

ارائه مدل صمیمت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند

۱. سونا معصومی^{id}: گروه مشاوره، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.
۲. محمدعلی رحمانی^{id}: گروه روانشناسی بالینی و مشاوره، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.
*ایمیل نویسنده مسئول: Marali21@iau.ac.ir

دریافت: ۱۴۰۴/۰۸/۰۷ بازنگری: ۱۴۰۴/۱۱/۰۵ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۱۲ انتشار: ۱۴۰۴/۱۲/۱۵

چکیده

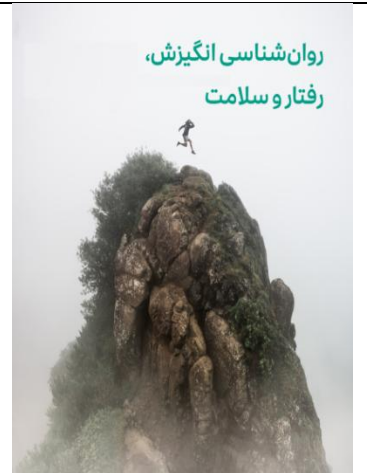
مقدمه و هدف: صمیمت زناشویی نقش مهمی در حفظ و بهبود خانواده دارد. بنابراین، هدف این پژوهش ارائه مدل صمیمت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند بود.

روش‌شناسی: این مطالعه از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش زوج‌های فاقد فرزند مراجعه‌کننده به مراکز ناباروری شهر تهران در سال ۱۴۰۴ بودند که ۲۰۰ نفر از آنها با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل مقیاس صمیمیت زناشویی (والکر و تامپسون، ۱۹۸۳)، مقیاس خودآگاهی هیجانی (گرت و همکاران، ۲۰۰۲)، پرسشنامه همدلی عاطفی (مهرابیان و اپستین، ۱۹۷۲)، پرسشنامه ادراک انصاف (پری، ۲۰۰۴)، توجه آگاهی بین فردی (پراتسچر و همکاران، ۲۰۱۹)، مقیاس رضایت از زندگی (داینر و همکاران، ۱۹۸۵) و پرسشنامه دلزدگی زناشویی (پاینز، ۱۹۹۶) بودند. داده‌ها با روش‌های همبستگی پیرسون و مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزارهای SPSS و AMOS تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌های نشان داد که اثر مستقیم همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه آگاهی بین فردی بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی، اثر مستقیم خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی و ادراک انصاف بر دلزدگی زناشویی، اثر مستقیم رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی معنادار بود ($P < 0/05$)، اما اثر مستقیم خودآگاهی هیجانی بر رضایت از زندگی و اثر مستقیم توجه آگاهی بین فردی بر دلزدگی زناشویی معنادار نبود ($P > 0/05$). همچنین، اثر غیرمستقیم همدلی عاطفی و توجه آگاهی بین فردی با میانجی رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی و اثر غیرمستقیم خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی و ادراک انصاف با میانجی دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی معنادار بود ($P < 0/05$)، اما اثر غیرمستقیم خودآگاهی هیجانی و ادراک انصاف با میانجی رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی و اثر غیرمستقیم توجه آگاهی بین فردی با میانجی دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی معنادار نبود ($P > 0/05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج، برای بهبود صمیمیت زناشویی می‌توان زمینه را برای افزایش خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف، توجه آگاهی بین فردی و رضایت از زندگی و کاهش دلزدگی زناشویی فراهم نمود.

کلیدواژه‌گان: صمیمت زناشویی، خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف، توجه آگاهی بین فردی، رضایت از زندگی، دلزدگی زناشویی.

نحوه استناددهی: معصومی، سونا، و رحمانی، محمدعلی. (۱۴۰۴). ارائه مدل صمیمت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند. *روانشناسی انگیزش، رفتار و سلامت*، ۳(۴)، ۱۵-۱.

مقدمه

انگیزه‌های ازدواج در جامعه معاصر شامل نیاز به عشق و داشتن رابطه صمیمانه با شریک زندگی، داشتن همدلی در زندگی، ارضای نیازهای روانی و افزایش نشاط است (Burge, 2025). صمیمیت به معنای نزدیکی، شباهت و یک ارتباط عاشقانه یا عاطفی تعریف می‌شود که بیانگر افکار و احساس نیاز به دانش و درک شخص دیگر می‌باشد (Bagarozzi, 2014). صمیمیت در زوج‌های دارای فرزند و فاقد فرزند می‌توان متفاوت باشد. در سراسر جهان، بین ۸ تا ۱۲ درصد از زوج‌ها تحت تاثیر بی‌فرزندگی قرار دارند و شیوع آن به دلیل مشکلات آناتومیکی، ژنتیکی، غدد درون‌ریز و ایمنی ۵ درصد است (Ogbanga, 2024). زوج‌های بدون فرزند ممکن است به دلیل افزایش ناراحتی‌های روانی به شکل استرس، اضطراب و افسردگی با خط مشکل‌های روانی روبرو شوند و این امر بر کیفیت زندگی و صمیمیت زناشویی آنان تاثیر منفی می‌گذارد (Hamzah & Mulud, 2022).

یکی از عوامل مرتبط با صمیمیت زناشویی، خودآگاهی هیجانی است. خودآگاهی هیجانی توانایی شناختی مرتبط با تشخیص و توصیف هیجان‌های خود و دیگران می‌باشد که دارای سطوح مختلفی است (Trentini et al., 2022). سطوح پنج‌گانه خودآگاهی هیجانی شامل احساس بدنی، تمایل به عمل، هیجان‌های منفرد، هیجان‌های وابسته و ترکیبی از تجربه‌های هیجانی آمیخته و فقدان آگاهی از احساس‌های تجربه‌شده می‌باشد که افراد را برای انتخاب راهبردهای پاسخدهی مناسب برای غلبه بر موقعیت‌های اجتماعی چالش‌انگیز آماده می‌کند (While et al., 2022). افراد دارای خودآگاهی هیجانی بالا بر احساس‌ها، عاطفه‌ها و هیجان‌های خود کنترل بیشتری دارند و نقش مهمی در بهبود کیفیت زندگی و بهزیستی روان‌شناختی ایفا می‌کند (Maroti et al., 2018).

یکی از عوامل مرتبط با صمیمیت زناشویی، همدلی عاطفی است. پایه نظری همدلی، پذیرش تفاوت‌های فردی در وجوه مختلف ذهنی، عاطفی و انگیزشی و قبول برابری انسان‌ها علی‌رغم وجود تفاوت‌ها می‌باشد و بنیان اخلاقی همدلی یعنی خواستن هر آنچه برای خود می‌خواهیم برای دیگران که این امر اساس ورود به تعامل‌های

اجتماعی است. اگر بیاموزیم که احساس‌ها و خواسته‌های دیگران را در شرایط مختلف درک کنیم و در این باره دست به ارجاع‌های درونی بزنیم، قادر به انجام همدلی خواهیم بود (Jami et al., 2024). همدلی دارای دو بعد شناختی و عاطفی است که همدلی شناختی به معنای درک و فهم احساس دیگری و همدلی عاطفی به معنای ارتباط عاطفی با دیگران و سهیم‌شدن در حالت عاطفی آنها می‌باشد (Xu et al., 2023).

یکی از عوامل مرتبط با صمیمیت زناشویی، ادراک انصاف است و برخی نظریه‌پردازان ازدواج و خانواده، نظریه‌های خود را درباره کارکردهای زناشویی و کیفیت زناشویی بر پایه نظریه مبادله اجتماعی و مدل تبادل منصفانه در روابط پایه‌گذاری کردند (Sprecher, 2001). نظریه انصاف و ادراک آن برای تبیین و توضیح مفهوم عدالت در روابط زناشویی استفاده می‌شود. انصاف یک مدل برای درک روابط میان‌فردی ارائه می‌دهد و رضایت افراد از یک رابطه را بر حسب ارزیابی ادراک آنها از توزیع منصفانه و غیرمنصفانه در طی روابط میان‌فردی را بررسی می‌کند (Khojastehmehr et al., 2012). انصاف یک عامل مهم در روابط سالم می‌باشد و اهمیت آن در ازدواج به اندازه‌ای است که در سازگاری زناشویی و احساس حمایت اجتماعی در زوج‌ها و تقویت احساس صمیمیت و کاهش خیانت زناشویی اثر می‌گذارد (Perry, 2004).

یکی از عوامل مرتبط با صمیمیت زناشویی، توجه‌آگاهی بین‌فردی است. بررسی‌های حوزه توجه‌آگاهی در درجه اول بر روی افراد متمرکز شده، اما داده‌های بسیار اندکی درباره توجه‌آگاهی در بافت بین‌فردی مشاهده می‌شود. با توجه به اینکه توجه‌آگاهی حداقل تا حدودی مستلزم آگاهی از تجربه‌های خود است، اما پژوهش‌های زیادی تا به امروز بر روابط با متغیرهای درون‌فردی مانند سازگاری روانی متمرکز شده است (Tomas, 2004). توجه‌آگاهی ممکن است بر عملکرد بین‌فردی تاثیر بگذارد و این سازه نه تنها بر روابط اجتماعی سودمند است، بلکه در زمینه تعامل‌های اجتماعی نیز سودمند می‌باشد (Oliver & Bennett, 2022). توجه‌آگاهی در حین تعامل با دیگران سبب تقویت روابط موثر می‌شود که برای عملکرد سالم در روابط نزدیک از جمله دوستی و روابط خانوادگی حیاتی

ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که ادراک انصاف زناشویی و صمیمیت زناشویی رابطه معناداری داشتند. [Esmzamani](#) (2025) [Aghmiouni et al](#) (2025) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که توجه آگاهی رابطه‌ای و همدلی بر صمیمیت زوجی اثر مثبت و معناداری داشت. در پژوهشی دیگر [Dehghan et al](#) (2018) گزارش کردند که توجه آگاهی بر دلزدگی زناشویی اثر منفی و معنادار داشت. نتایج پژوهش [Tashkeh et al](#) (2024) نشان داد که توجه آگاهی و مسائل مذهبی در یک مدل انطباقی پیش‌بینی‌کننده صمیمیت و رضایت زناشویی بودند.

با توجه به پژوهش‌های زیادی که هر روز انجام و چاپ می‌شوند، هنوز شکاف‌های زیادی درباره صمیمیت زناشویی وجود دارد. برای مثال اکثر پژوهش‌های گذشته از نوع همبستگی بودند و فقط رابطه متغیرها بر یکدیگر را مورد بررسی قرار دادند، اما پژوهش‌هایی که اثر متغیرها بر یکدیگر را بررسی کنند، کمتر انجام شدند. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه پژوهش‌های اندکی به بررسی اثر خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه آگاهی بین فردی بر صمیمیت زناشویی پرداختند و پژوهشی در این زمینه با میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی یافت نشد. از آنجایی که صمیمیت زناشویی نقش مهمی در حفظ و بهبود خانواده دارد، هدف این پژوهش ارائه مدل صمیمیت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند بود.

روش‌شناسی

این مطالعه از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش زوج‌های فاقد فرزند مراجعه‌کننده به مراکز ناباروری شهر تهران در سال ۱۴۰۴ بودند که ۲۰۰ نفر از آنها با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. بر اساس فرمول $N \geq 8m + 50$ یعنی [Tabachnik & Fidell](#) (2007) همان حجم نمونه و M همان متغیرهای پیش‌بین (حجم نمونه ۱۰۶ نفر محاسبه که برای اطمینان از حجم پژوهش، در این مطالعه تعداد ۲۰۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. در روش نمونه‌گیری هدفمند، نمونه‌ها با توجه به ملاک‌های انتخاب می‌شوند که این ملاک‌ها در پژوهش حاضر شامل

است و بر صمیمیت، دلزدگی و رضایت از زندگی زوجها تاثیر می‌گذارد ([Siegel, 2025](#)).

به نظر می‌رسد که رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی بتوانند بین خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه آگاهی بین فردی با صمیمیت زناشویی نقش میانجی ایفا کنند. رضایت از زندگی به‌عنوان مولفه‌ای از بهزیستی به قضاوت فرد درباره مطلوبیت کلی زندگی اشاره دارد و این سازه نقش مهمی در ارضای نیازها و سایر جوانب زندگی زناشویی دارد ([Proctor et al., 2017](#)). رضایت از زندگی به‌عنوان قضاوت شخصی از سعادت و به‌روزی و کیفیت زندگی مبتنی بر معیارهای انتخابی تعریف می‌شود و یک تجربه درونی است که حضور هیجان‌های مثبت و عدم حضور هیجان‌های منفی را نشان می‌دهد ([Margolis et al., 2019](#)). سازه رضایت از زندگی تفاوت بین آنچه شخص می‌خواهد و آنچه شخص هست را بیان می‌کند که در واقع یک تفاوت بین واقعیت موجود و وضعیت ایده‌آل برای زندگی است ([Ding et al., 2024](#)). در مقابل، دلزدگی زناشویی یک حالت فرسودگی عاطفی، روانی و فیزیکی تعریف می‌شود که با احساس خالی شدن از عاطفه، فاصله‌گیری و بی‌علاقگی نسبت به شریک زندگی همراه است ([Pines, 2002](#)). تداوم استرس‌های زناشویی و مانند ادراک بی‌عدالتی و فقدان درکت متقابل در زندگی زناشویی بدون دستیابی به منابع غنی‌کننده مانند خودآگاهی و همدلی باعث دلزدگی زناشویی می‌شود و این سازه مهم‌ترین مانع در برابر شکل‌گیری و تداوم صمیمیت زناشویی است ([Kocyigit & Uzun, 2024](#)).

پژوهش‌های اندکی درباره روابط خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف، توجه آگاهی بین فردی، رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی با صمیمیت زناشویی یافت شد. برای مثال، [Omidifar et al](#) (2016) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که خودتنظیمی هیجانی با دلزدگی و صمیمیت زناشویی رابطه معناداری داشت. [Zohoorparvande & Yaghoobi Sini](#) (2021) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که همدلی عاطفی با رضایت از زندگی رابطه مثبت و معنادار داشت. در پژوهشی دیگر [Doroudgar Sharifi & Alisoofi](#) (2025) گزارش کردند که همدلی با صمیمیت زناشویی رابطه مثبت و معنادار داشت. [Jebrailzadeh & Shamakhte](#) (2024)

گذشت حداقل سه سال از زندگی مشترک، تشخیص ناباروری در یکی از زوجها یا هر دو بر اساس نظر پزشک متخصص، سن ۲۵ تا ۴۵ سال، توانایی خواندن و نوشتن، رضایت آگاهانه جهت شرکت در پژوهش، حداقل تحصیلات دیپلم، عدم دریافت خدمات روان‌شناختی در شش ماه گذشته، داشتن وضعیت اقتصادی و اجتماعی متوسط، نداشتن سابقه بیماری‌های روان‌پزشکی، عدم تجربه رویدادهای تنش‌زای شدید مانند فوت بستگان درجه یک، بیماری صعب‌العلاج و غیره در شش ماه گذشته و عدم سابقه طلاق و جدایی بودند. همچنین، ملاک‌های خروج از مطالعه شامل تکمیل ناقص ابزارها یا داشتن الگوی پاسخ‌های تصادفی و ناسازگار بودند.

برای انجام این پژوهش، ابتدا از کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی تنکابن کد اخلاق با شناسه IR.IAU.TON.REC.1404.096 اخذ شد. در مرحله بعد، هم اقدام به تهیه ابزارهای پژوهش و نمونه‌گیری از میان زوج‌های فاقد فرزند بر اساس ملاک‌های ورود به مطالعه شد. پژوهشگر برای زوج‌های فاقد فرزند اهمیت و ضرورت پژوهش را تشریح و درباره رعایت نکات و ملاحظات اخلاقی به آنان اطمینان خاطر داد و از آنان خواست تا به ابزارهای پژوهش به صورت کامل و صادقانه پاسخ دهند. لازم به ذکر است که برای آنان تشریح شد که هیچ پاسخ صحیح یا غلطی وجود ندارد و بهترین پاسخ، پاسخی است که گویای وضعیت واقعی آنها باشد. در نهایت، از شرکت‌کنندگان به دلیل شرکت در پژوهش و پاسخدهی به ابزارهای پژوهش تقدیر و تشکر شد.

در این پژوهش علاوه بر فرم اطلاعات جمعیت‌شناختی شامل سن، مدت ازدواج، تحصیلات و درآمد ماهیانه از هفت ابزار زیر استفاده شد.

۱. مقیاس صمیمیت زناشویی (Marital Intimacy Scale): این مقیاس توسط Walker & Thompson (1983) با ۱۷ گویه طراحی شد؛ به طوری که برای پاسخگویی به هر گویه از طیف لیکرت هفت درجه‌ای از یک (کاملاً مخالفم) تا هفت (کاملاً موافقم) استفاده شد. نمره مقیاس صمیمیت زناشویی با مجموع نمره گویه‌های آن محاسبه می‌شود، لذا دامنه نمرات بین ۱۷ تا ۱۱۹ بود و نمره بالاتر نشان‌دهنده صمیمیت زناشویی بیشتر می‌باشد. سازندگان روایی سازه

ابزار را تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ تا ۰/۹۷ گزارش کردند. در ایران، Abaspoor et al (2022) پایایی مقیاس صمیمیت زناشویی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ گزارش نمودند. در پژوهش حاضر پایایی این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ محاسبه شد.

۲. مقیاس خودآگاهی هیجانی (Marital Intimacy Scale): این مقیاس توسط Grant et al (2002) با ۳۳ گویه طراحی شد؛ به طوری که برای پاسخگویی به هر گویه از طیف لیکرت پنج درجه‌ای از یک (هرگز) تا پنج (خیلی زیاد) استفاده شد. نمره مقیاس خودآگاهی هیجانی با مجموع نمره گویه‌های آن محاسبه می‌شود، لذا دامنه نمرات بین ۳۳ تا ۱۶۵ بود و نمره بالاتر نشان‌دهنده خودآگاهی هیجانی بیشتر می‌باشد. سازندگان روایی سازه ابزار را تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ گزارش کردند. در ایران، Dortaj Sani et al (2023) پایایی مقیاس خودآگاهی هیجانی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۶ گزارش نمودند. در پژوهش حاضر پایایی این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ محاسبه شد.

۳. پرسشنامه همدلی عاطفی (Emotional Empathy Questionnaire): این پرسشنامه توسط Mehrabian & Epstein (1972) با ۳۳ گویه طراحی شد؛ به طوری که برای پاسخگویی به هر گویه از طیف لیکرت پنج درجه‌ای از یک (کاملاً مخالفم) تا پنج (کاملاً موافقم) استفاده شد. نمره پرسشنامه همدلی عاطفی با مجموع نمره گویه‌های آن محاسبه می‌شود، لذا دامنه نمرات بین ۳۳ تا ۱۶۵ بود و نمره بالاتر نشان‌دهنده همدلی عاطفی بیشتر می‌باشد. سازندگان روایی سازه ابزار را تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ گزارش کردند. در ایران، Kiaei et al (2025) پایایی پرسشنامه همدلی عاطفی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۶ گزارش نمودند. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۱ محاسبه شد.

۴. پرسشنامه ادراک انصاف (Perceived Fairness Questionnaire): این پرسشنامه توسط Perry (2004) با ۴ گویه طراحی شد؛ به طوری که برای پاسخگویی به هر گویه از طیف لیکرت پنج درجه‌ای از یک (بسیار ناعادلانه) تا پنج (بسیار عادلانه)

و پایایی آن را با روش‌های آلفای کرونباخ و بازآزمایی دو ماهه به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۴ گزارش کردند. در ایران، [Veyskarami & Khalafi \(2024\)](#) پایایی مقیاس رضایت از زندگی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ گزارش نمودند. در پژوهش حاضر پایایی این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۵ محاسبه شد.

۷. پرسشنامه دزدگی زناشویی (Couple Burnout Questionnaire):

این پرسشنامه توسط [Pines \(1996\)](#) با ۲۱ گویه طراحی شد؛ به طوری که برای پاسخگویی به هر گویه از طیف لیکرت هفت درجه‌ای از یک (هرگز) تا هفت (همیشه) استفاده شد. نمره پرسشنامه دزدگی زناشویی با مجموع نمره گویه‌های آن محاسبه می‌شود، لذا دامنه نمرات بین ۲۱ تا ۱۴۷ بود و نمره بالاتر نشان‌دهنده دزدگی زناشویی بیشتر می‌باشد. سازنده روایی سازه ابزار را تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ گزارش کردند. در ایران، [Zolfali Pormaleki & Smkhani Akbarinejhad \(2024\)](#) پایایی پرسشنامه دزدگی زناشویی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۲ گزارش نمودند. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۰ محاسبه شد.

داده‌های پژوهش حاضر پس از گردآوری با ابزارهای فوق با روش‌های همبستگی پیرسون و مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزارهای SPSS و AMOS تحلیل شدند.

یافته‌ها

نمونه‌های این پژوهش تعداد ۲۰۰ نفر از زوج‌های فاقد فرزند با میانگین و انحراف معیار سن $36/0 \pm 3/61$ سال و مدت ازدواج $7/2 \pm 5/43$ سال بودند که فراوانی و درصد فراوانی تحصیلات و درآمد ماهیانه آنها در جدول ۱ ارائه شد.

استفاده شد. نمره پرسشنامه ادراک انصاف با مجموع نمره گویه‌های آن محاسبه می‌شود، لذا دامنه نمرات بین ۴ تا ۲۰ بود و نمره بالاتر نشان‌دهنده ادراک انصاف بیشتر می‌باشد. سازنده روایی سازه ابزار را تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۰ گزارش کردند. در ایران، [Khojastehmehr et al \(2012\)](#) پایایی پرسشنامه ادراک انصاف را با روش آلفای کرونباخ برای زنان ۰/۸۱ و برای مردان ۰/۸۳ گزارش نمودند. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ محاسبه شد.

۵. مقیاس توجه‌آگاهی بین‌فردی (Interpersonal Mindfulness Scale):

این مقیاس توسط [Pratscher et al \(2019\)](#) با ۲۷ گویه طراحی شد؛ به طوری که برای پاسخگویی به هر گویه از طیف لیکرت پنج درجه‌ای از یک (تقریباً هرگز) تا پنج (تقریباً همیشه) استفاده شد. نمره مقیاس توجه‌آگاهی بین‌فردی با مجموع نمره گویه‌های آن محاسبه می‌شود، لذا دامنه نمرات بین ۲۷ تا ۱۳۵ بود و نمره بالاتر نشان‌دهنده توجه‌آگاهی بین‌فردی بیشتر می‌باشد. سازندگان روایی سازه ابزار را تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ گزارش کردند. در ایران، [Mohammadpour et al \(2023\)](#) پایایی مقیاس توجه‌آگاهی بین‌فردی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ گزارش نمودند. در پژوهش حاضر پایایی این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ محاسبه شد.

۶. مقیاس رضایت از زندگی (Life Satisfaction Scale):

این مقیاس توسط [Diener et al \(1985\)](#) با ۵ گویه طراحی شد؛ به طوری که برای پاسخگویی به هر گویه از طیف لیکرت هفت درجه‌ای از یک (کاملاً مخالفم) تا هفت (کاملاً موافقم) استفاده شد. نمره مقیاس رضایت از زندگی با مجموع نمره گویه‌های آن محاسبه می‌شود، لذا دامنه نمرات بین ۵ تا ۳۵ بود و نمره بالاتر نشان‌دهنده رضایت از زندگی بیشتر می‌باشد. سازندگان روایی سازه ابزار را تایید

جدول ۱. فراوانی و درصد فراوانی تحصیلات و درآمد ماهیانه زوج‌های فاقد فرزند

متغیر	سطح	فراوانی	درصد فراوانی
تحصیلات	دیپلم	۱۸	۹/۰۰
	فوق دیپلم	۷۵	۳۷/۵۰
	لیسانس	۹۹	۴۹/۵۰
	فوق لیسانس	۸	۴/۰۰

۴۴/۵۰	۸۹	۲۰-۳۰ میلیون	
۲۶/۱۰۰	۵۲	۳۰-۴۰	درآمد ماهیان
۲۹/۵۰	۵۹	بالاتر از ۴۰ میلیون	

با توجه به نتایج جدول ۱، بیشتر زوج‌های فاقد فرزند دارای تحصیلات لیسانس (۹۹ نفر معادل ۴۹/۵۰ درصد) و درآمد ماهیانه ۲۰-۳۰ میلیون (۸۹ نفر ۴۴/۵۰ درصد) بودند. نتایج میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی،

ادراک انصاف، توجه‌آگاهی بیرونی، رضایت از زندگی، دزدگی زناشویی و صمیمیت زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند در جدول ۲ ارائه شد.

جدول ۲. نتایج میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف، توجه‌آگاهی بیرونی، رضایت از زندگی، دزدگی زناشویی و صمیمیت زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
خودآگاهی هیجانی	۹۷/۹۰	۱۱/۶۸	-۰/۱۳۴	-۰/۲۶۴
همدلی عاطفی	۹۸/۱۷	۱۵/۵۸	-۰/۰۵۵	-۰/۶۵۲
ادراک انصاف	۱۳/۶۹	۲/۶۷	۰/۲۶۲	-۰/۵۴۳
توجه‌آگاهی بیرونی	۹۴/۶۱	۱۴/۳۹	-۱/۲۰۴	۰/۳۱۴
رضایت از زندگی	۲۲/۲۱	۵/۸۰	-۰/۶۹۴	۰/۰۱۲
دزدگی زناشویی	۷۷/۹۶	۲۱/۸۹	۰/۳۷۲	-۰/۶۱۶
صمیمیت زناشویی	۶۳/۷۴	۷/۸۳	۰/۰۳۱	-۰/۲۷۸

با توجه به نتایج جدول ۲، فرض نرمال بودن متغیرهای خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف، توجه‌آگاهی بیرونی، رضایت از زندگی، دزدگی زناشویی و صمیمیت زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند به دلیل قرار داشتن مقدار کجی و کشیدگی در دامنه ± 2 رد نشد. نتایج ضرایب همبستگی خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف، توجه‌آگاهی بیرونی، رضایت از زندگی، دزدگی زناشویی و صمیمیت زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند در جدول ۳ ارائه شد.

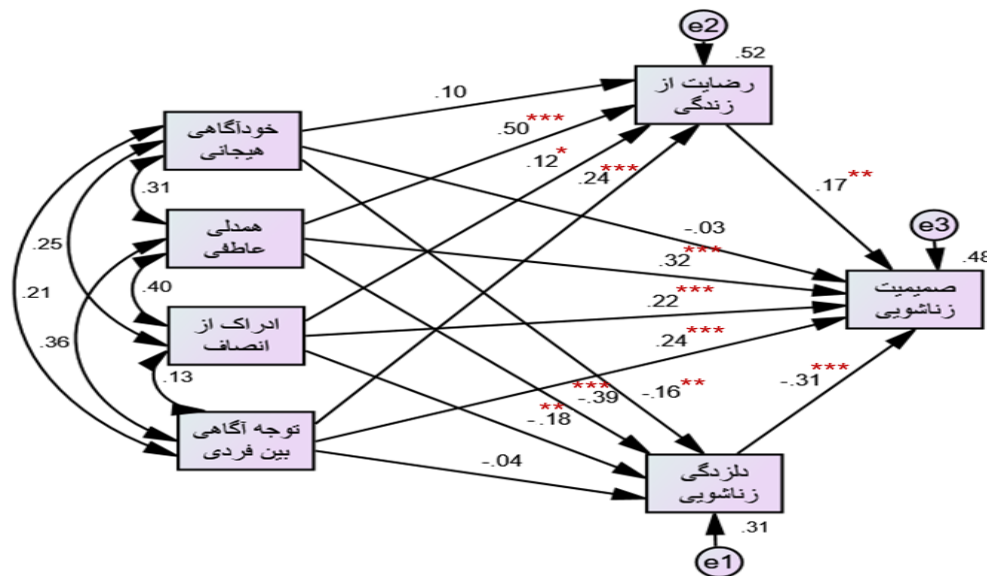
جدول ۳. نتایج ضرایب همبستگی خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف، توجه‌آگاهی بیرونی، رضایت از زندگی، دزدگی زناشویی و صمیمیت زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱. خودآگاهی هیجانی							
۲. همدلی عاطفی	۰/۳۱**						
۳. ادراک انصاف	۰/۲۵**	۰/۴۳**					
۴. توجه‌آگاهی بیرونی	۰/۲۱**	۰/۳۶**	۰/۱۳				
۵. رضایت از زندگی	۰/۳۳**	۰/۶۶**	۰/۳۷**	۰/۴۵**			
۶. دزدگی زناشویی	-۰/۱۵**	-۰/۴۴**	-۰/۲۷**	-۰/۱۹**	-۰/۴۸**		
۷. صمیمیت زناشویی	۰/۲۳**	۰/۶۰**	۰/۴۴**	۰/۴۵**	۰/۵۶**	-۰/۳۲**	۱

**P<۰/۰۱

با توجه به نتایج جدول ۳، بین خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف، توجه‌آگاهی بیرونی، رضایت از زندگی با صمیمیت زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند رابطه مثبت و معنادار و بین دزدگی زناشویی با صمیمیت زناشویی آنان رابطه منفی و معنادار وجود داشت.

نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری مدل صمیمت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند در شکل ۱ ارائه شد. (P<۰/۰۱). نقش میانجی رضایت از زندگی و توجه آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند در شکل ۱ ارائه شد.

شکل ۱. نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری مدل صمیمت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند

نتایج اثرهای مستقیم مدل صمیمت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند در جدول ۴ ارائه شد.

جدول ۴. نتایج اثرهای مستقیم مدل صمیمت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند

اثرهای مستقیم	ضریب استاندارد	مقدار t	مقدار P
خودآگاهی هیجانی بر رضایت از زندگی	۰/۱۰	۰/۹۳	۰/۲۶۳
همدلی عاطفی بر رضایت از زندگی	۰/۵۰	۱۱/۲۰	۰/۰۰۱
ادراک انصاف بر رضایت از زندگی	۰/۱۲	۲/۰۳	۰/۰۳۴
توجه آگاهی بین فردی بر رضایت از زندگی	۰/۲۴	۴/۳۴	۰/۰۰۱
خودآگاهی هیجانی بر دلزدگی زناشویی	-۰/۱۶	۲/۷۵	۰/۰۰۱
همدلی عاطفی بر دلزدگی زناشویی	-۰/۳۹	۶/۱۳	۰/۰۰۱
ادراک انصاف بر دلزدگی زناشویی	-۰/۱۸	۳/۰۱	۰/۰۰۱
توجه آگاهی بین فردی بر دلزدگی زناشویی	-۰/۰۴	۰/۴۷	۰/۴۵۸
خودآگاهی هیجانی بر صمیمیت زناشویی	۰/۰۳	۰/۵۳	۰/۵۹۶
همدلی عاطفی بر صمیمیت زناشویی	۰/۳۲	۴/۳۸	۰/۰۰۱
ادراک انصاف بر صمیمیت زناشویی	۰/۲۲	۳/۸۶	۰/۰۰۱
توجه آگاهی بین فردی بر صمیمیت زناشویی	۰/۲۳	۴/۰۹	۰/۰۰۱
رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی	۰/۱۷	۲/۹۳	۰/۰۰۱
دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی	-۰/۳۱	۴/۱۹	۰/۰۰۱

بین فردی بر دلزدگی زناشویی معنادار نبود ($P > 0/05$). نتایج اثرهای غیرمستقیم مدل صمیمیت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه‌آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند در جدول ۵ ارائه شده است.

با توجه به نتایج جدول ۴، اثر مستقیم همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه‌آگاهی بین فردی بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی، اثر مستقیم خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی و ادراک انصاف بر دلزدگی زناشویی، اثر مستقیم رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی معنادار بود ($P < 0/05$)، اما اثر مستقیم خودآگاهی هیجانی بر رضایت از زندگی و اثر مستقیم توجه‌آگاهی

جدول ۵. نتایج اثرهای غیرمستقیم مدل صمیمیت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه‌آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند

اثرهای مستقیم	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	مقدار P
خودآگاهی هیجانی با میانجی رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی	۰/۰۱۶	۰/۰۱۲	۰/۱۰۶
همدلی عاطفی با میانجی رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی	۰/۰۸۲	۰/۰۳۳	۰/۰۲۵
ادراک انصاف با میانجی رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی	۰/۰۲۰	۰/۰۱۴	۰/۰۹۴
توجه‌آگاهی بین فردی با میانجی رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی	۰/۰۴۰	۰/۰۱۹	۰/۰۲۴
خودآگاهی هیجانی با میانجی دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی	۰/۰۵۱	۰/۰۲۱	۰/۰۱۶
همدلی عاطفی با میانجی دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی	۰/۱۲۲	۰/۰۳۴	۰/۰۰۱
ادراک انصاف با میانجی دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی	۰/۰۵۶	۰/۰۲۰	۰/۰۰۵
توجه‌آگاهی بین فردی با میانجی دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی	۰/۰۱۲	۰/۰۱۳	۰/۴۰۸

یافته‌های این پژوهش نشان داد که اثر مستقیم خودآگاهی هیجانی بر دلزدگی زناشویی زوج‌های فاقد فرزند منفی و معنادار بود، اما اثر آن بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی آنها معنادار نبود. Omidifar et al (2016) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که خودتنظیمی هیجانی با دلزدگی و صمیمیت زناشویی رابطه معناداری داشت. در تبیین اثر منفی و معنادار خودآگاهی هیجانی بر دلزدگی زناشویی می‌توان گفت که زوج‌های فاقد فرزندی که خودآگاهی هیجانی توانایی شناختی مرتبط با تشخیص و توصیف هیجان‌های خود و دیگران می‌باشد و افراد دارای خودآگاهی هیجانی بالا بر احساس‌ها، عاطفه‌ها و هیجان‌های خود کنترل بیشتری دارند و نقش مهمی در بهبود کیفیت زندگی و بهزیستی روان‌شناختی ایفا می‌کند. بنابراین، می‌توان انتظار داشت که خودآگاهی هیجانی نقش موثری در کاهش دلزدگی زناشویی ایفا کند. همچنین، در تبیین اثر غیرمعنادار خودآگاهی هیجانی بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی می‌توان گفت با اینکه خودآگاهی هیجانی سبب شناخت بهتر خود و دیگران می‌شود، اما از آنجایی که این پژوهش بر روی

با توجه به نتایج جدول ۵، اثر غیرمستقیم همدلی عاطفی و توجه‌آگاهی بین فردی با میانجی رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی و اثر غیرمستقیم خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی و ادراک انصاف با میانجی دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی معنادار بود ($P < 0/05$)، اما اثر غیرمستقیم خودآگاهی هیجانی و ادراک انصاف با میانجی رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی و اثر غیرمستقیم توجه‌آگاهی بین فردی با میانجی دلزدگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی معنادار نبود ($P > 0/05$).

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به اهمیت حفظ و ارتقای صمیمیت زناشویی در زندگی زوجین به‌ویژه زوج‌های فاقد فرزند، هدف این پژوهش ارائه مدل صمیمیت زناشویی بر اساس خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف و توجه‌آگاهی بین فردی با نقش میانجی رضایت از زندگی و دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند بود.

اهمیت آن در ازدواج به اندازه‌ای است که در سازگاری زناشویی و احساس حمایت اجتماعی در زوجها و تقویت احساس صمیمیت و کاهش خیانت زناشویی اثر می‌گذارد. بنابراین، می‌توان انتظار داشت که ادراک انصاف بر رضایت از زندگی، دلزدگی زناشویی و صمیمیت زناشویی زوج‌های فاقد فرزند اثر معنادار بگذارد.

همچنین، یافته‌های این پژوهش نشان داد که اثر مستقیم توجه‌آگاهی بین‌فردی بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی زوج‌های فاقد فرزند مثبت و معنادار بود، اما اثر آن بر دلزدگی زناشویی آنها معنادار نبود. [Esmzamani Aghmiouni et al \(2025\)](#) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که توجه‌آگاهی رابطه‌ای بر صمیمیت زوجی اثر مثبت و معناداری داشت. در پژوهشی دیگر [Dehghan et al \(2018\)](#) گزارش کردند که توجه‌آگاهی بر دلزدگی زناشویی اثر منفی و معنادار داشت. نتایج پژوهش [Tashkeh et al \(2024\)](#) نشان داد که توجه‌آگاهی و مسائل مذهبی در یک مدل انطباقی پیش‌بینی‌کننده صمیمیت و رضایت زناشویی بودند. در تبیین اثر مثبت و معنادار توجه‌آگاهی بین‌فردی بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی می‌توان گفت که توجه‌آگاهی ممکن است بر عملکرد بین‌فردی تأثیر بگذارد و این سازه نه تنها بر روابط اجتماعی سودمند است، بلکه در زمینه تعامل‌های اجتماعی نیز سودمند می‌باشد. توجه‌آگاهی در حین تعامل با دیگران سبب تقویت روابط موثر و بهبود عملکرد مطلوب در روابط نزدیک می‌شود. بنابراین، می‌توان انتظار داشت که توجه‌آگاهی بین‌فردی بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی زوج‌های فاقد فرزند اثر معنادار بگذارد. همچنین، در تبیین اثر غیرمعنادار توجه‌آگاهی بین‌فردی بر دلزدگی زناشویی می‌توان گفت با اینکه توجه‌آگاهی بین‌فردی سبب بهبود روابط زناشویی می‌شود، اما از آنجایی که این پژوهش بر روی زوج‌های فاقد فرزند انجام و این زوجها دارای مشکل‌ها و چالش‌های زیادی در زندگی شخصی و خانوادگی هستند، لذا منطقی به نظر می‌رسد که توجه‌آگاهی بین‌فردی نتواند باعث کاهش معنادار دلزدگی زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند گردد.

علاوه بر آن، یافته‌های این پژوهش نشان داد که اثر غیرمستقیم هم‌مدلی عاطفی و توجه‌آگاهی بین‌فردی با میانجی رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند معنادار بود، اما اثر

زوج‌های فاقد فرزند انجام و این زوجها دارای مشکل‌ها و دشواری‌هایی در زندگی شخصی و خانوادگی هستند، لذا منطقی به نظر می‌رسد که خودآگاهی هیجانی نتواند باعث افزایش معنادار رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی در زوج‌های فاقد فرزند گردد.

دیگر یافته‌های این پژوهش نشان داد که اثر مستقیم هم‌مدلی عاطفی بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی زوج‌های فاقد فرزند مثبت و معنادار و بر دلزدگی زناشویی آنها منفی و معنادار بود. [Zohoorparvande & Yaghoobi Sini \(2021\)](#) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که هم‌مدلی عاطفی با رضایت از زندگی رابطه مثبت و معنادار داشت. در پژوهشی دیگر [Doroudgar Sharifi & Alisoofi \(2025\)](#) گزارش کردند که هم‌مدلی با صمیمیت زناشویی رابطه مثبت و معنادار داشت. [Esmzamani Aghmiouni et al \(2025\)](#) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که هم‌مدلی بر صمیمیت زوجی اثر مثبت و معناداری داشت. در تبیین اثر مثبت و معنادار هم‌مدلی عاطفی بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی و اثر منفی و معنادار آن بر دلزدگی زناشویی می‌توان گفت که هم‌مدلی عاطفی به معنای ارتباط عاطفی با دیگران و سهیم شدن در حالت عاطفی آنها می‌باشد. پایه نظری هم‌مدلی، پذیرش تفاوت‌های فردی در وجوه مختلف ذهنی، عاطفی و انگیزشی و قبول برابری انسان‌ها علی‌رغم وجود تفاوت‌ها می‌باشد و بنیان اخلاقی هم‌مدلی یعنی خواستن هر آنچه برای خود می‌خواهیم برای دیگران که این امر اساس ورود به تعامل‌های اجتماعی است. بنابراین، می‌توان انتظار داشت که هم‌مدلی عاطفی بر رضایت از زندگی، دلزدگی زناشویی و صمیمیت زناشویی زوج‌های فاقد فرزند اثر معنادار بگذارد.

یافته‌های دیگر این پژوهش نشان داد که اثر مستقیم ادراک انصاف بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی زوج‌های فاقد فرزند مثبت و معنادار و بر دلزدگی زناشویی آنها منفی و معنادار بود. [Jebrailzadeh & Shamakhte \(2024\)](#) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که ادراک انصاف زناشویی و صمیمیت زناشویی رابطه معناداری داشتند. در تبیین اثر مثبت و معنادار ادراک انصاف بر رضایت از زندگی و صمیمیت زناشویی و اثر منفی و معنادار آن بر دلزدگی زناشویی می‌توان گفت که انصاف یک عامل مهم در روابط سالم می‌باشد و

این پژوهش برگرفته از رساله دکتری رشته مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن با شناسه اخلاق IR.IAU.TON.REC.1404.096 از دانشگاه مذکور است که در آن همه معیارهای اخلاقی مانند اخذ رضایت از شرکت‌کنندگان، رعایت صداقت و امانت‌داری علمی، بی‌نام بودن ابزارها، حفظ حریم نمونه‌ها و محرمانه نگهداشتن اطلاعات شخصی رعایت شد.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان این مقاله با هم مشارکت داشتند.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از زوج‌های شرکت‌کننده در پژوهش و مراکزی که زوج‌ها از آنها انتخاب شدند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

References

- Abaspoor, F., Behjati Ardakani, F., & Rezapour Mirsaleh, Y. (2022). A mediating role of marital intimacy in the relationship between self-differentiation and attachment styles with sexual satisfaction in the female nurses. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 10(4), 85-100. <http://dx.doi.org/https://doi.org/10.22034/IJPN.10.4.85>
- Burge, A. (2025). Marriage migration, intimacy and genre in Helen Hoang's *The Bride Test* (2019) and Brigitte Bautista's *You, Me, US* (2019). *Literature, Critique, and Empire Today*, 60(1), 24-40. <https://doi.org/10.1177/30333962241267810>
- Bagarozzi, D. A. (2014). *Enhancing intimacy in marriage: A clinician's guide*. Routledge Publisher. <https://www.routledge.com/Enhancing-Intimacy-in-Marriage-A-CliniciansGuide/Bagarozzi/p/book/9780415763370>
- Dehghan, A., Gholamali Lavasani, M., & Madani, Y. (2018). The relationship between relationship beliefs and couple burnout: The mediating role of mindfulness. *Journal of Psychology*, 22(3), 344-357. <http://iranapsy.ir/en/Article/21327>
- Diener, E. (1985). *Satisfaction with life scale (SWLS)*. APA PsycTests. <https://doi.org/10.1037/t01069-000>
- Ding, S., Shi, W., Ding, L., Chen, Y., Dai, J., Yuan, H., & Zhou, G. (2024). The relationship between life events, life satisfaction, and coping style of college students. *Psychology, Health & Medicine*, 29(2), 398-409. <https://doi.org/10.1080/13548506.2023.2257244>
- Doroudgar Sharifi, M., & Alisoofi, A. (2025). Causal model of marital intimacy based on forgiveness and empathy with regard to the mediating role of spirituality (Case study: married women in Zahedan city). *Islamic Studies*, 9(1), 87-102. https://ish.tums.ac.ir/article_40564.html?lang=en

غیرمستقیم خودآگاهی هیجانی و ادراک انصاف با میانجی رضایت از زندگی بر صمیمیت زناشویی غیرمعنادار بود. آخرین یافته این پژوهش نشان داد که اثر غیرمستقیم خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی و ادراک انصاف با میانجی دلدردگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی معنادار بود، اما اثر غیرمستقیم توجه‌آگاهی بین‌فردی با میانجی دلدردگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی معنادار نبود. در تبیین اثرهای غیرمستقیم معنادار می‌توان گفت که در زندگی زوج‌های فاقد فرزند و در بحث صمیمیت زناشویی آنان اهمیت برخی متغیرها مانند همدلی عاطفی برجسته‌تر است و این متغیر می‌تواند با میانجی متغیرهای مثبت و منفی مرتبط با زندگی مانند رضایت از زندگی و دلدردگی زناشویی بر صمیمیت زناشویی زوج‌های فاقد فرزند اثر معنادار بگذارد، اما رضایت از زندگی میانجی مناسبی بین خودآگاهی هیجانی و ادراک انصاف با صمیمیت زناشویی و دلدردگی زناشویی میانجی مناسبی بین توجه‌آگاهی بین‌فردی با صمیمیت زناشویی نبود.

پژوهش حاضر محدودیت‌هایی داشت که از جمله می‌توان به استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند، محدودشدن نمونه پژوهش به زوج‌های فاقد فرزند مراجعه‌کننده به مراکز ناباروری شهر تهران و حجم نمونه نسبتاً اندک برای انجام پژوهش‌های مدل‌سازی اشاره کرد. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران آتی از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی برای انتخاب نمونه استفاده کنند، این پژوهش را در سایر گروه‌ها انجام و نتایج آنها را با نتایج پژوهش حاضر مقایسه نمایند و حجم نمونه را برای اطمینان از نتایج و تعمیم دقیق‌تر به جامعه افزایش دهند. با توجه به نتایج این پژوهش، برای بهبود صمیمیت زناشویی می‌توان زمینه را برای افزایش خودآگاهی هیجانی، همدلی عاطفی، ادراک انصاف، توجه‌آگاهی بین‌فردی و رضایت از زندگی و کاهش دلدردگی زناشویی فراهم نمود.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که هیچ‌گونه تضاد منافی بین آنها وجود نداشت.

حامی مالی

این پژوهش در قالب رساله دکتری نویسنده اول و بدون حمایت مالی انجام شد.

ملاحظات اخلاقی

- riverside life satisfaction scale. *Journal of Personality Assessment*, 101(6), 621-630. <https://doi.org/10.1080/00223891.2018.1464457>
- Maroti, D., Lilliengren, P., & Bileviciute-Ljungar, I. (2018). The relationship between alexithymia and emotional awareness: a meta-analytic review of the correlation between TAS-20 and LEAS. *Frontiers in Psychology*, 9, 453. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00453>
- Mehrabian, A., & Epstein, N. (1972). A measure of emotional empathy. *Journal of Personality*, 40(4), 525-543. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1972.tb00078.x>
- Mohammadpour, M., Pourshams, S., Kilivand, M., Moradhasel, B., & Moradi, S. (2023). Psychometric properties of the Persian version of the interpersonal mindfulness scale. *Developmental Psychology: Iranian Psychologists*, 77, 121-131. <https://www.magiran.com/paper/2743357>
- Ogbanga, M. M. (2024). Embracing alternative paths: Strategic recommendations for Childless couples in Rural Communities. *Think India Journal*, 27(4), 15-29. <https://doi.org/10.59122/tij.2024.02704.15-29>
- Oliver, J., & Bennett, R. (2022). *Mindfulness and acceptance for improving self-esteem: Overcoming negative self-talk and achieving self-compassion*. Translated by Nastaran Mehrabi and Zahra Ranjani. Tehran: Arjmand Publications. <https://www.arjmandpub.com/book/2168>
- Omidifar, H., Pourebrahim, T., Khoshkonesh, A., & Moradi, A. (2016). The Comparison and relationship between Emotional self-regulation with marital burnout and intimacy in one practitioner and both practitioner couples in governmental offices. *Quarterly Journal of Career & Organizational Counseling*, 8(26), 50-67. https://jcoc.sbu.ac.ir/article_99549.html?lang=en
- Perry, B. J. (2004). *The relationship between equity and marital quality among Hispanics, African Americans and Caucasians*. Dissertation, The Ohio State University. https://etd.ohiolink.edu/acprod/odb_etd/etd/r/1501/10?clear=10&p10_accession_num=osu1078783478
- Pines, A. M. (1996). *Couple burnout: Causes and cures*. Routledge Publication. <https://psycnet.apa.org/record/1996-98548-000>
- Pines, A. M. (2002). The female entrepreneur: Burnout treated using a psychodynamic existential approach. *Clinical Case Studies*, 1(2), 170-180. <https://doi.org/10.1177/1534650102001002005>
- Pratscher, S. D., Wood, P. K., King, L. A., & Bettencourt, B. A. (2019). Interpersonal mindfulness scale: Development and initial construct validation. *Mindfulness*, 10(6), 1044-1061.
- Proctor, C., Linley, P. A., Maltby, J., & Port, G. (2017). Life satisfaction. *Encyclopedia of Adolescence*, 2(1), 1-19.
- Dortaj Sani, S., Farokhzad, P., & Babakhani, N. (2023). A causal model for emotional self-awareness of mothers of elementary school students in Tehran, Iran based on attachment styles and perfectionism with the mediating role of self-efficacy. *Islamic Life Style*, 7(34), 241-250. https://www.islamiilife.com/article_186045.html?lang=en
- Esmzamani Aghmiouni, S., Rasuli, R., & Taheri, A. (2025). Modeling the relationship between relational mindfulness and couple intimacy with the mediation of empathy. *Journal of Research in Psychological Health*, 18(4), 1-13. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.20080166.1403.18.4.4.1>
- Grant, A. M., Franklin, J., & Langford, P. (2002). The self-reflection and insight scale: A new measure of private self-consciousness. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 30(8), 821-835. <https://doi.org/10.2224/sbp.2002.30.8.821>
- Hamzah, F., & Mulud, Z. A. (2022). Psychological distress and quality of life among childless couples undergoing infertility treatment: A narrative review. *Malaysian Journal of Medicine & Health Sciences*, 18, 396-401. https://medic.upm.edu.my/upload/dokumen/2022110621032652_MJMHS_0058.pdf
- Jami, P. Y., Walker, D. I., & Mansouri, B. (2024). Interaction of empathy and culture: a review. *Current Psychology*, 43(4), 2965-2980. <https://doi.org/10.1007/s12144-023-04527-y>
- Jebrailzadeh, R., & Shamakhte, M. (2024). The moderating role of marital intimacy, marital compatibility, perception of marital fairness, and marital commitment in the relationship of Islamic lifestyle to marital stability and positive feelings towards spouse. *Biannual Journal of Islamic Psychology*, 10(20), 133-162. <https://doi.org/10.22034/psy.2024.13775>
- Khojastehmehr, R., Faramarzi, S., & Rajabi, G. (2012). Investigating the role of fairness perception in marital quality. *Psychological Studies*, 8(1), 31-50. https://psychstudies.alzahra.ac.ir/article_1527.html
- Kiaei, M., Piadeh Koohsar, A., Noohi, S., & Aghaei, H. (2025). The effectiveness of emotion-focused therapy on emotional empathy and couple harmony in women with marital conflict. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal*, 14(4), 141-150. <https://frooyesh.ir/article-1-6187-en.html>
- Kocyigit, M., & Uzun, M. (2024). Couple burnout and marital satisfaction: Serial mediation by mindfulness and emotion regulation. *The American Journal of Family Therapy*, 6, 1-19. <https://doi.org/10.1080/01926187.2024.2316754>
- Margolis, S., Schwitzgebel, E., Ozer, D. J., & Lyubomirsky, S. (2019). A new measure of life satisfaction: The

- communication orientations with students' life satisfaction in corona crisis: The mediating role of compassion. *Journal of Research in Psychological Health*, 15(3), 40-55. <https://rph.khu.ac.ir/article-1-4157-en.html>
- Zolfali Pormaleki, S., & Smkhani Akbarinejad, H. (2024). Investigating the effectiveness of emotion-focused couples therapy on marital burnout and sexual intimacy in couples with wives with breast cancer. *Iranian Journal of Breast Diseases*, 16(4), 82-97. <http://dx.doi.org/10.61186/ijbd.16.4.82>
- 2165-2176. https://doi.org/10.1007/978-3-319-32132-5_857-1
- Siegel, R. (2025). *Mindfulness*. Translated by Morteza Kashmiri and Peyvand Jalali. Tehran: Arjmand Publications. <https://www.arjmandpub.com/book/1296>
- Sprecher, S. (2001). Equity and social exchange in dating couples: Association with satisfaction, commitment and stability. *Journal of Marriage and Family*, 63, 599-613. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2001.00599.x>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Experimental designs using ANOVA*. Belmont, CA: Thomson/Brooks/Cole. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=478525>
- Tashkeh, M., Lavasani, F. F., Farani, A. R., Tajrishi, K. Z., & Farahani, H. (2024). Examining the validity of an adaptive model of sustaining behaviors in long-distance relationships: Predicting intimacy and marital satisfaction. *Acta Psychologica*, 250, 104489. <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2024.104489>
- Tomas, E. (2025). *Mindfulness for perfectionism: Effective strategies to overcome the inner critic and achieve balance*. Translated by Sara Karimi and Faezeh Peyman Pak. Tehran: Arjmand Publications. <https://www.arjmandpub.com/book/2724>
- Trentini, C., Tambelli, R., Maiorani, S., & Lauriola, M. (2022). Gender differences in empathy during adolescence: Does emotional self-awareness matter? *Psychological Reports*, 125(2), 913-936. <https://doi.org/10.1177/0033294120982776>
- Veyskarami, F., & Khalafi, A. (2024). The mediating role of grit in the relationship between psychological hardiness and resilience with life satisfaction and mental health among mothers of children with intellectual disability. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 12(4), 36-51. <http://dx.doi.org/10.22034/IJPN.12.4.36>
- Walker, A. J., & Thompson, L. (1983). Intimacy and intergenerational aid and contact among mothers and daughters. *Journal of Marriage and Family*, 45(4), 841-849. <https://doi.org/10.2307/351796>
- While, A., Bowers, B., Bliss, J., Bryan, A., Clennell, J., Griffiths, J., et al. (2022). Emotional awareness and emotional intelligence. *British Journal of Community Nursing*, 27(12), 573. <https://doi.org/10.12968/bjcn.2022.27.12.573>
- Xu, J., Zhang, L., Ji, Q., Ji, P., Chen, Y., Song, M., & Guo, L. (2023). Nursing students' emotional empathy, emotional intelligence and higher education-related stress: A cross-sectional study. *BMC Nursing*, 22(1), 437. <https://doi.org/10.1186/s12912-023-01609-9>
- Zohoorparvande, V., & Yaghoobi Sini, H. (2021). The relationship between emotional empathy and family